

Myterna om vattensprinkler

Myterna om sprinkler är många. Att sprinklersystem är dyra och orsakar stora vattenskador är vanligt förekommande missuppfattningar. Det stämmer inte alls, menar Gösta Holmstedt, brandingenjör på Sprinklerfrämjandet. I själva verket rör det sig om väldigt snabba och säkra system som minimerar skadorna vid en brand och framförallt motverkar att en stor brand utvecklas.

När brandlarmet har satt igång och man larmat SOS dröjer det, enligt Gösta Holmstedt, åtta-tio minuter innan räddningstjänsten kommer och kan påbörja sitt släckningsarbete. Samtidigt utvecklas en brand mycket snabbare i dag än den gjorde för 20-30 år sedan. På 80-talet utvecklades en brand inom åtta-tio minuter till en sk övertändning. I dag är branden i ett mycket svårt skede redan efter fyra-fem minuter. Det beror på att vi i kontor och företagslokaler numera har mer av stoppade möbler, textilier och plast. Dessutom består både tyger och stoppning av andra material av mer eldfångad karaktär i dag, berättar Gösta Holmstedt.

– Hur snabbt en brand övergår från bara små flammor till en fullständig övertändning tror jag överraskar oerhört många människor. Vad man gör under de första två-tre minuterna är avgörande för hur det hela ska sluta.

För att det inte ska vara försent redan när räddningstjänsten kommer, är det en klar fördel om man har installerat ett sprinklersystem. Sprinkler är ett aktivt släcksystem som ger sig på branden, och gör det med ett oftast väldigt gott resultat. Det rör sig om väldigt snabba och säkra system som minimerar skadorna vid en brand och framförallt motverkar att en stor brand utvecklas.

1. Myten om Hollywood-sprinklern

Enligt Gösta Holmstedt finns det ett antal myter om sprinklersystem som växt sig starka ute bland människor i allmänhet. Myt nummer ett handlar om den sk Hollywood-sprinklern.

– Myten om Hollywood-sprinklern har uppstått genom den bild folk fått via filmer. När det brinner på film börjar sprinklervattnet ofta att spraya över en stor yta eller en hel fastighet på en gång. Därför tror många att alla sprinklerhuvud aktiveras samtidigt vid en brand. Vilket är fel, så fungerar det inte.

Sprinklern följer brandens utveckling, dvs ett sprinklerhuvud aktiveras i taget allt eftersom temperaturen sprider sig i ett rum.

– I bästa fall är branden under full kontroll med hjälp av endast ett aktiverat sprinklerhuvud.

Statistiken visar att de allra flesta bränder som bryter ut i lokaler med sprinklersystem, är under full kontroll med maximalt fyra aktiverade sprinklerhuvud.

Ett sprinklerhuvud täcker normalt sett ca 12 kvm. Med andra ord räcker det oftast med ett enda sprinklerhuvud i ett kontorsrum. Och även om det behövs fler sprinklerhuvud för att täcka ett kontorslandskap är de alltså inte gruppaktiverade så att alla löser ut samtidigt, utan ett efter ett beroende på hur branden utvecklar sig.

2. Myten om stora vattenskador

Många tror också att sprinkler står och droppar, läcker och skapar ökad risk för vattenskador. Även det är felaktigt, enligt Gösta Holmstedt. Man måste ställa sig frågan: Om vi inte har sprinkler, kan vi

då acceptera att delar av eller hela kontoret förstörs av en brand? Det kanske innebär ett avbrott i verksamheten på uppåt ett halvår innan kontoret är återuppbyggt igen. Om man däremot har kontoret sprinklerskyddat och sprinklervattnet går igång och står på under de tio minuterna tills räddningstjänsten är på plats och stänger av – visst man får en begränsad vattenskada, men den är förmodligen åtgärdad inom maximalt två-tre timmar. Sen kan man köra igång verksamheten igen.

3. Myten om stora kostnader

Den tredje myten som florerar är att sprinklersystem är väldigt dyra. Det är ingen som tvekar över att lägga ett golv på kontoret när man bygger det. Att lägga ett golv kostar 250-300 kronor per kvm, och det är ungefär vad ett väldesignat sprinklersystem också kostar. Så när det gäller kostnaden är det bara att konstatera: Nej, det är inte dyrt!

4. Sprinkler och elektricitet

Till sist har många människor uppfattningen att vattensprinkler och elektricitet inte kan gå hand i hand.

Gösta Holmstedt konstaterar att den dagen det brinner, kan det väl omöjligt spela någon roll om man behöver spraya vatten på kopian om det handlar om att hindra branden från att sprida sig och undvika att få företagslokalerna totalförstörda.

– I och för sig kanske kopian blir vattendränkt och skadad av det, men branden får i alla fall inte någon vidare spridning. Om en säkring skulle gå till följd av att det blir en kortslutning, det gör väl heller ingenting i sammanhanget? Så det finns egentligen inga utrymmen som jag skulle säga är direkt olämpliga för att använda dessa säkerhetssystem, avslutar Gösta Holmstedt.